

17 augustus 2022

Studentenarbeid in 2021 en 2022

De Coronapandemie zette onmiskenbaar een rem op onze economie. Ook studentenarbeid dat haast ongebreideld bleef boomen sinds de fundamentele hervormingen van het stelsel in 2012 kende in de eerste helft van 2020 een fameuze dip. Kon studentenarbeid zich van die dip herstellen? UNIZO biedt duiding bij de statistieken van de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid (RSZ).

2021

2021 in kerncijfers

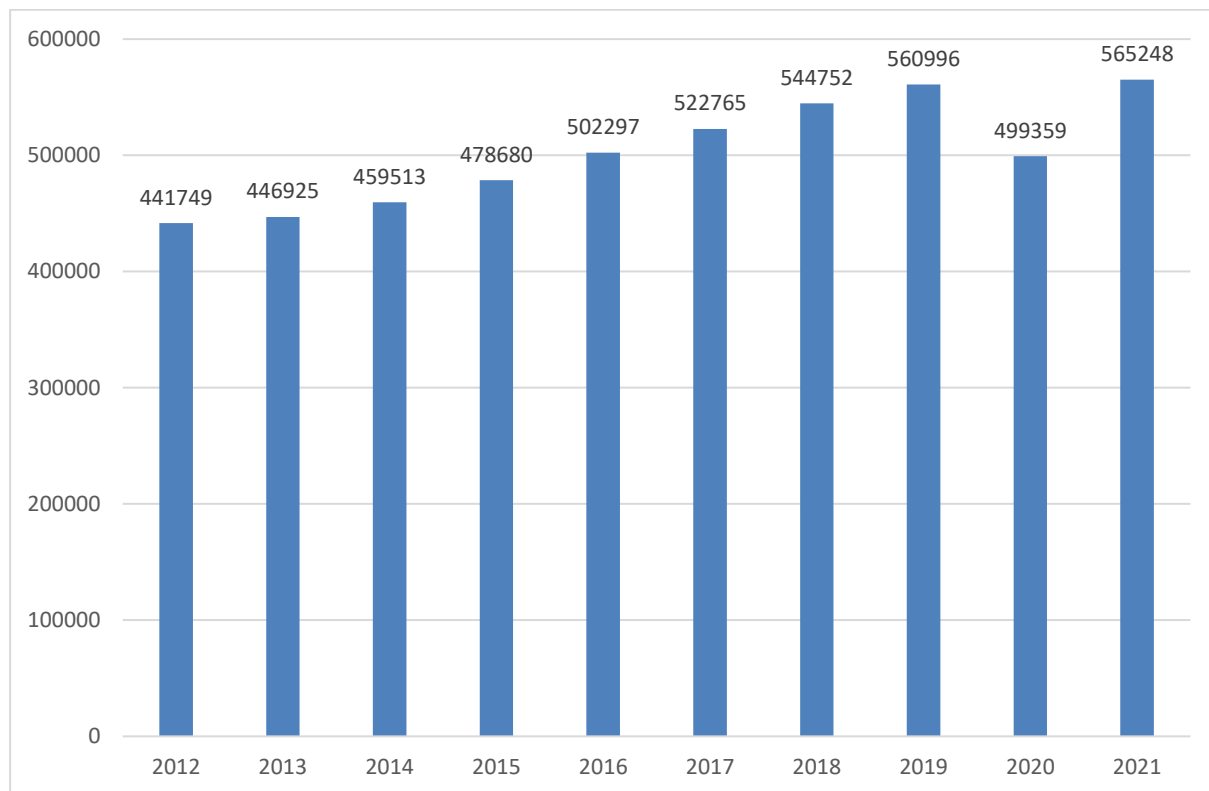
In de eerste maanden van 2020 (januari en februari) viel nog op diverse parameters een significante toename te noteren. Een zoveelste recordjaar inzake studentenarbeid op rij leek in de maak. De **Coronapandemie** en maatregelen als de lockdown kelderden die evolutie volkomen. Alle parameters kleurden instant donkerrood. Sinds juni 2020 is de ommezwaai evenwel duidelijk ingezet. Met de economie herstellen ook de cijfers inzake studentenarbeid zich volop. **In 2021 hijst studentenarbeid zich opnieuw op het recordniveau van 2019.** Meer nog, studentenarbeid stijgt verder door en dat blijkt uit zowat alle parameters. De omvang van de populatie studenten met een studentenjob steeg slechts licht (+ 0,8%), maar in andere parameters als het aantal werkgevers dat een beroep deed op studenten (+ 5,4%) en de loonmassa (+ 18,9%) noteren we telkens een sterke stijging.¹

In 2021 namen **565.248 studenten** ten minste één uur een studentenjob op. De populatie studenten met een studentenjob steeg in 2021 zo met 13,2% t.o.v. 2020 en met 0,8% t.o.v. 2019 (toen respectievelijk 499.359 en 560.996 studenten ten minste één uur een studentenjob opnamen). 2016 was het jaar waarin voor het eerst de kaap van een half miljoen studenten werd gerond (in 2016 namen immers 502.297 studenten ten minste één dag een studentenjob op).

De vrouwelijke student maakt met 53,9% (t.a.v. 46,1% mannelijke studenten) daar - traditiegetrouw - het grootste aandeel van uit.

¹ Ook de bijdrage-inkomsten stijgen straks haast zeker, maar daar bestaat pas eind 2022 absolute zekerheid over.

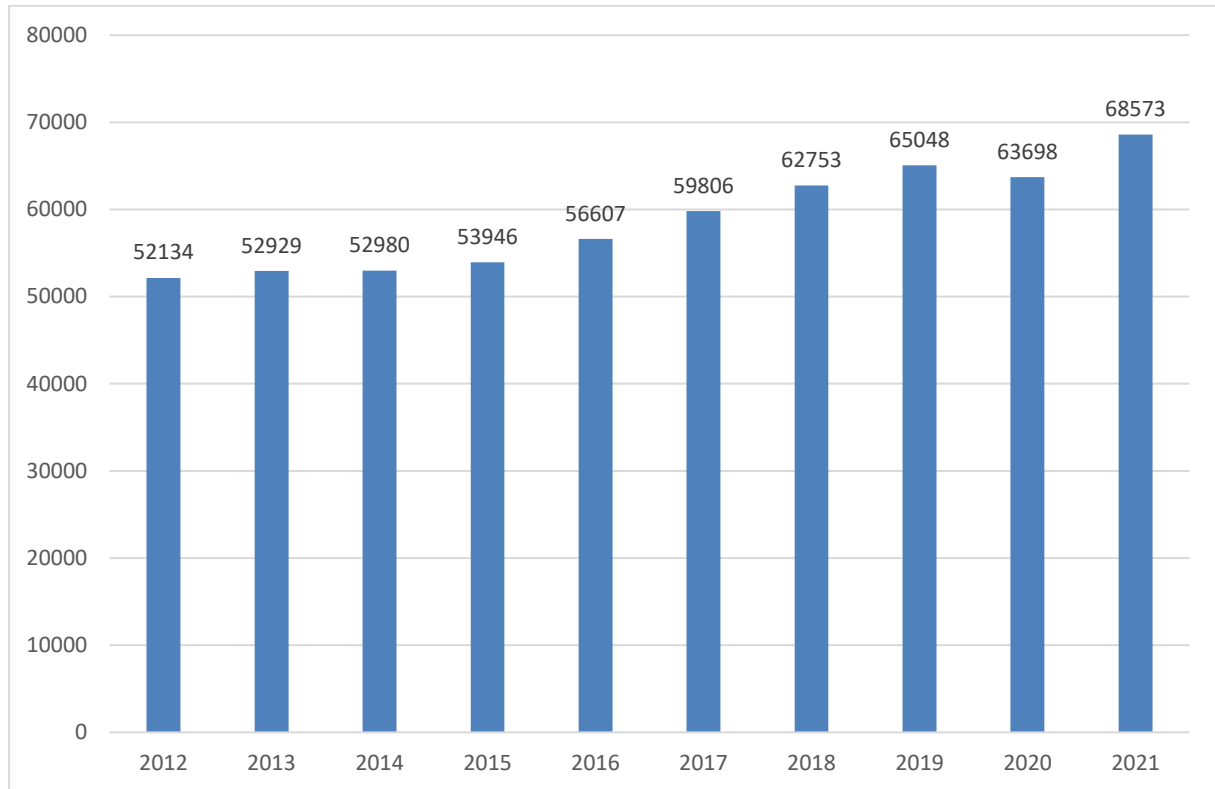
Grafiek: Aantal studenten

In 2017 ging de urenregeling voor studentenarbeid van start (een teller van 475 uren i.p.v. 50 dagen) en wijzigde ook het aangiftesysteem. Tot en met 2016 verliep die in dagen (zo nam het aantal gewerkte dagen studentenarbeid in 2016 toe tot haast 11,8 miljoen). Maar de precieze inhoud van een bij de RSZ aangegeven dag kon variëren van een paar uur tot een volledige werkdag. Dat maakt het onmogelijk om de aangegeven dagen uit 2016 op een betrouwbare manier te vergelijken met de uren uit 2017. De cijfers sinds 2017 kunnen wel perfect worden vergeleken en de evolutie in die vergelijking is ronduit indrukwekkend. Zo werd in 2019 voor het eerst de kaap van 100 miljoen gewerkte uren gerond; 103.997.852 gewerkte uren om precies te zijn. Daar waar dit in 2020 om evidente redenen terugviel tot 96.126.795 gewerkte uren, werkten alle studenten samen in 2021 maar liefst **117.373.185 uren**, of opnieuw **12,9%** meer dan in 2019, en maar liefst **31%** meer dan in 2017 (89.595.003 uren).

Het aantal werkgevers dat een beroep deed op studenten steeg eveneens, met 5,4% t.o.v. 2019, dit tot **68.573** (t.o.v. 65.048 in 2019 en 63.698 in 2020). Naar activiteitstak van deze werkgevers blijken de horecasector (30%), alsook de groot- en detailhandel (24,4%) - traditiegetrouw - de hofleveranciers.

Grafiek: Aantal werkgevers

Het aantal studentenjobs steeg tot **883.518** (t.o.v. 871.800 in 2019 en 743.817 in 2020). Daarvan situeerde 65% zich in het Vlaamse Gewest, 24% in het Waalse Gewest en 11% in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest.

In totaal keerden werkgevers in 2021 voor **€ 1,5 miljard studentenlonen** uit (exact bedrag € 1.500.134.300). Een extra 18,9% t.o.v. 2019, toen werkgevers voor een recordbedrag aan € 1,261 miljard studentenlonen uitkeerden (exact bedrag € 1.261.376.300). Zo wordt al voor het vijfde jaar op rij de imposante kaap van het miljard gerond.

De toename van studentenarbeid zet zich trouwens gelijklopend door in alle sectoren, waarbij de onderlinge verhoudingen tussen de verschillende sectoren niet of nauwelijks wijzigen. **40,1%** van de studenten gaat daarbij via een uitzendkantoor aan de slag (2019: 40,1%; 2020: 38,9%).

Gemiddelde student

De gemiddelde student werkte in 2021 **207 uren** (in 2020 bedroeg dit uren; in 2019 185 uren, in 2018 180 uren; in 2017 171 uren; en in 2016 23,4 dagen), verdeeld over voornamelijk 1 à 2 jobs, en verdiende daarmee **€ 2.651 249** (t.o.v. in 2.390 in 2020; € 2.249 in 2019; € 2.139 in 2018; € 1.997 in 2017; en € 1.763 in 2016).² Zo overstijgt de gemiddelde verdienste sinds 2018 - toen gebeurde dat voor het eerst - steevast de € 2.000. Studenten werken vaker, langer en - logisch - verdienen dus ook meer.

Heel wat studenten presteren dus meer uren dan dit gemiddelde. Bijna 10% heeft vorig jaar zelfs meer dan 475 uren gewerkt.

Klasse uren	0-50	51-100	101-150	151-200	201-250	251-300	301-350	350-400	401-450	451-475	>475
Aandeel	18,30%	15,50%	13,80%	12,40%	8,70%	6,90%	5,60%	4,40%	3,60%	1,70%	9,10%

De gemiddelde student blijkt net geen 20 jaar oud. Met **14,6%** (of 129.432 studenten) blijkt ruim een vijfde van de studentenpopulatie jonger dan 18 jaar. Meer zelfs, slechts 1,6% (of 13.997 studenten) blijkt 27 jaar of ouder. Daarbij ook 27 studenten van 65 jaar of ouder.

Ook de tendens dat studenten steeds vaker het hele jaar door werken zet zich verder door. Een belangrijk aandeel van de studentenarbeid wordt nog steeds verricht tijdens de zomermaanden, maar de volumegroei sinds de hervorming situeert zich zowat volledig buiten de zomermaanden. Het aandeel studenten dat uitsluitend in de zomermaanden (juli, augustus en september) actief was, zakt op 5 jaar van 26,9% in 2016 tot **20,3%** in 2021. In 2012 bedroeg dit nog 37,2%. Dit terwijl het aandeel studenten dat in alle vier de kwartalen van het jaar actief was, op 5 jaar steeg van 18,3% in 2016 tot **21%** in 2021. In 2012 bedroeg dit aandeel slechts 12,3%.

² Het gaat daarbij om een brutobedrag, waarop 2,71% sociale bijdragen verschuldigd zijn, maar geen belastingen mits het de enige inkomsten zijn van de student.

2022

Laat ons ook al even een voorzichtige blik werpen op 2022. We hanteren daartoe twee reeds beschikbare parameters: enerzijds per maand het aantal Dimona-aangiften voor studentenarbeid ('STU')³ en anderzijds het aantal unieke natuurlijke personen voor wie tijdens de maand in kwestie een Dimona-aangifte voor studentenarbeid ('STU') werd verricht.⁴

	DIMONA-AANGIFTEN 'STU'			AANTAL UNIEKE PERSONEN MET EEN DIMONA-AANGIFTE 'STU'		
	2021	2022	EVOLUTIE	2021	2022	EVOLUTIE
JANUARI	327.929	574.995	+ 75,3%	104.748	162.652	+ 55,3%
FEBRUARI	374.266	623.692	+ 66,6%	112.198	179.128	+ 59,7%
MAART	462.698	769.473	+ 66,3%	132.971	211.567	+ 59,1%
APRIL	512.023	855.611	+ 67,1%	141.714	221.604	+ 56,4%
MEI	548.892	799.255	+ 45,6%	154.240	208.718	+ 35,3%
JUNI	894.983	1.079.825	+20,6%	268.021	304.716	+13,6%
JULI	1.276.717	1.629.518	+27,6%	284.975	314.638	+10,4%

Ook al vielen januari en februari 2021 in een ruimere vergelijking eerder zwak uit - zo werd o.m. het sluitingsuur in de horeca pas op 18 februari 2021 opgeheven - de uitgesproken positieve evolutie in beide parameters spreekt voor zich: een zoveelste recordjaar inzake studentenarbeid is overduidelijk in de maak.

³ Dimona staat voor 'déclaration immédiate/onmiddellijke aangifte'. Het gaat om een aangifte die een werkgever moet doen vooraleer een werknemer in dienst komt. In het geval van aangiften voor studentenarbeid kan een aangifte in lengte variëren van 1 dag tot een volledig kwartaal. Tewerkstelling die langer duurt dan een kwartaal moet worden opgesplitst. In de aangifte wordt ook het aantal geplande uren opgenomen, met als doel het contingent van 475 uur studentenarbeid onder de verminderde solidariteitsbijdrage te beheren.

Na het aflopen van het betrokken kwartaal, moet de werkgever ook nog een zgn. DmfA of kwartaalaangifte indienen. Daarop moeten de werkelijke arbeidstijden en lonen worden aangegeven. Het is dus enkel op basis van die DmfA dat er een reëel gepresteerd volume aan studentenarbeid kan worden vastgesteld. Het is niet omdat een persoon in Dimona werd gemeld voor een bepaalde dag, dat die dag ook echt gepresteerd werd en ook echt onder het stelsel van de studentenarbeid: daarvoor is steeds bevestiging via DmfA noodzakelijk. Wel is een tijdige Dimona-aangifte een voorwaarde voor het aangeven van een student aan solidariteitsbijdrage in de DmfA.

⁴ Dit wil zeggen dat voor deze personen een aangifte gebeurde tijdens de maand in kwestie, maar dus niet per se dat de aangifte een tewerkstelling betrof tijdens deze maand. Personen voor wie verschillende maanden na elkaar een aangifte werd ingevoerd, worden bij elke maand apart geteld, en komen dus meerdere malen voor in de cijfers.

Slotsom

Met de economie herstellen ook de cijfers inzake studentenarbeid zich volop. **In 2021 hijst studentenarbeid zich opnieuw op het recordniveau van 2019. Meer nog, studentenarbeid stijgt verder door en dat blijkt uit zowat alle parameters.** Studenten werken vaker, langer en doen dat steeds vaker buiten de zomermaanden. M.u.v. 2020 - COVID-19 en de lockdown - sneuvelen jaar op jaar de records. Studenten zijn bijzonder gegeerd bij ondernemingen, en dat hoeft niet te verbazen. Ze voegen in essentie een **instant flexibiliteit** toe binnen een (bijzonder) krappe arbeidsmarkt, met een **logisch kostenvoordeel**. Zo vormt studentenarbeid een ideaal instrument om gewone, reguliere tewerkstelling aan te vullen, of een tijdelijk hogere werklust te counteren. In 2012 werd het stelsel op herhaald verzoek van UNIZO fundamenteel hervormd, maar daar hield het (voor ons) niet op. UNIZO bleef ijveren voor meer flexibiliteit in de toepassing. Met succes. Zo kan een student sinds 1 januari 2017 475 uren presteren i.p.v. 50 dagen. De urenregeling en een gewijzigde aangifte bleken een belangrijke katalysator. Momenteel zal een student die bijvoorbeeld veertig weekends per jaar gemiddeld zo'n 8 uur in een bakkerij of in de horeca werkt al snel jaarlijks aan 320 uur zitten. Als hij dan nog een maand vakantiewerk doet in de zomer (20 x 8 = 160 uren), dan zijn de 475 uren opgebruikt. De maximumgrens is dus te beperkend, zeker gezien de huidige krappe arbeidsmarkt. Om dit alsnog mogelijk te maken, en hierdoor tegemoet te komen aan de vraag van sectoren die snakken naar extra handen, en de student die zelf meer uren wil werken, steunt UNIZO het voorstel om het maximum van 475 uren per jaar op te trekken naar 600 uren. Met behoud van kinderbijslag.
